

Briuselis, 2025 m. vasario 7 d.
(OR. en)

6047/25

COMPET 60
MI 74
ENFOCUSTOM 24
CONSOM 20
ENV 64
RC 7

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. vasario 6 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 37 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI Išsamus saugiai ir tvariai e. prekybai skirtas ES priemonių rinkinys

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 37 final.

Pridedama: COM(2025) 37 final

Briuselis, 2025 02 05
COM(2025) 37 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Išsamus saugiai ir tvariai e. prekybai skirtas ES priemonių rinkinys

Išsamus saugiai ir tvariai e. prekybai skirtas ES priemonių rinkinys

Elektroninė prekyba iš esmės pakeitė vartotojų ir įmonių (taip pat MVI – mažųjų ir vidutinių įmonių) sąveiką ir yra labai naudinga visai ES ekonomikai. Kita vertus, pastaruoju metu smarkiai pagausėjus internetu perkamų ir į ES tiesiogiai vartotojų importuojamų prekių išaugo su e. prekyba susijusios problemos: reikalavimų neatitinkančių gaminių žalos vartotojų sveikatai ir saugai rizika, nepataisomos žalos aplinkai ir neigiamo anglies pėdsako rizika ir neigiamas poveikis teisės aktų besilaikančių įmonių konkurencingumui.

ES remia e. prekybos viziją, kuria vadovaujantis didėtų tvarumas, patogumas, sauga ir patikimumas ir kuri padėtų vykdyti skaitmeninę transformaciją pagal 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio tikslus. E. prekyba turėtų skatinti novatoriškas ir atsakingas įmones prekiauti sąžiningai ir laikantis ES teisės aktų.

Šiame komunikate išdėstomas visapusiškas Komisijos požiūris, kaip spręsti problemas, kylančias dėl e. prekybos būdu importuojamų gaminių bet kuriame jų gyvavimo ciklo etape. Komisija skelbia vykdymo užtikrinimo prioritetus ir ragina stiprinti visų atitinkamų institucijų bendradarbiavimą ir veiklos tarpusavio koordinavimą. Taip bendradarbiaujant turėtų būti užtikrinta, kad e. prekybos būdu įgyti ir vartotojams tiesiogiai siunčiami gaminiai būtų importuojami laikantis ES taisyklių ir sąžiningų prekybos metodų. Kad šis tikslas būtų pasiektas, Komisija ragina valstybes nares ir jų kompetentingas institucijas aktyviai prisidėti prie stebėjimo ir įgyvendinti šiame komunikate išdėstytus pagrindinius veiksmus. Be to, Komisija aptaria priemones, padėsiančias muitinėms ir rinkos priežiūros institucijoms tapti atsparesnėms ir veikti efektyviau, visų pirma toliau įgyvendinant muitų sąjungos reformą: panaikinant mažos vertės siuntų atleidimą nuo muitų ir sustiprinant tikrinimo pajėgumus, taip pat galbūt įvedant nediskriminacinį tvarkymo mokestį už tiesiogiai vartotojams pristatomas importuojamas prekes. Komisija ragina rinkos ir institucinius suinteresuotuosius subjektus prie šių pastangų prisidėti bendru darbu.

1. E. PREKYBOS NULEMTO IMPORTO TENDENCIJOS IR KELIAMI IŠŠŪKIAI

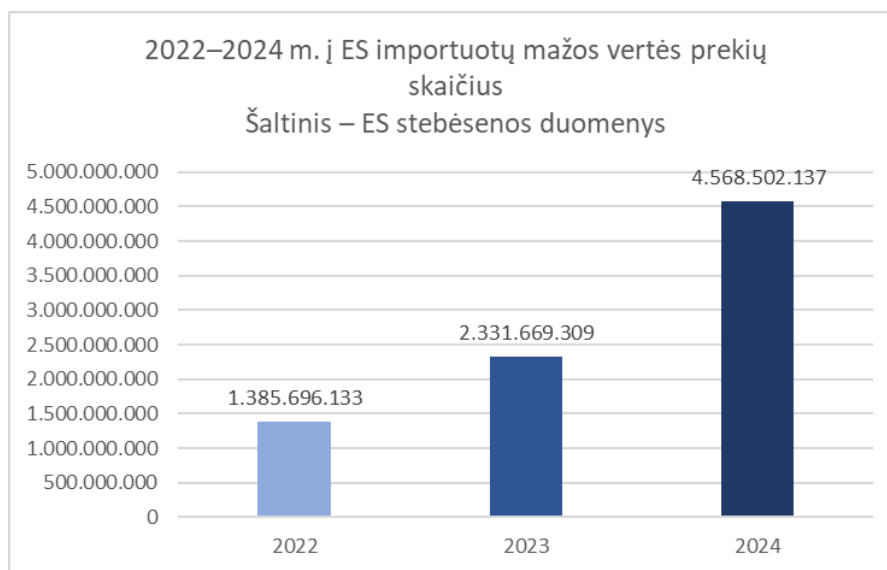
Elektroninė prekyba tapo neatsiejama vartotojų internetinio apsipirkimo dalimi. **Gaminius internetu iš pardavėjų e. parduotuvių ir elektroninėse prekyvietėse reguliariai perka 70 proc. europiečių¹.** 76 proc. vartotojų mano, kad 2030 m. gaminių ir paslaugų pirkimas ir pardavimas internetu bus viena svarbiausių skaitmeninių technologijų Europoje².

Pastaraisiais metais labai išaugo visų pirma elektroninės prekyvietės, o tarptautiniai žaidėjai, taip pat daugelis Europos įmonių, tapo regioniniais lyderiais. Elektroninėse prekyvietėse siūlomas platus gaminių asortimentas, ir jie dažnai patrauklūs dėl žemų kainų ir pirkimo proceso paprastumo, be to, pristatomi greitai ir pigiai. Elektroninės prekyvietės atvėrė tarptautinę vartojimo prekių prekybą: jos jungia vartotojus su įvairiausiais pardavėjais – nuo įsitvirtinusių prekių ženklų turėtojų iki smulkių gamintojų ir startuolių ES ir visame pasaulyje. Dažnai jos taiko mišrų verslo modelį – veikia ne tik kaip tarpininkės tarp vartotojų ir įmonių, bet ir parduoda tiesiogiai vartotojams ir remia plačius gamybos ir platinimo kanalus už ES ribų.

¹ 2023 m. „Eurobarometro“ duomenys, prieinami svetainėje, skirtoje [e. prekybos su fiziniais asmenimis statistikos duomenims ir jų paaiškinimams](#).

Elektroninė prekyba yra komercinių ir skaitmeninių inovacijų laukas. Čia teikiami individualūs pasiūlymai ir rekomendacijos, darbą optimizuoja dirbtinis intelektas, veikia rinkodaros sprendiniai ir programėlės vartotojams.

Prekių, kurias e. prekybos būdu vartotojai tiesiogiai importuoja į ES, skaičius pastaraisiais metais labai išaugo ir tikimasi, kad jų kiekiai sparčiai didės, ir prie to prisidės šiuo metu galiojantis mažos vertės (iki 150 EUR) siuntų atleidimas nuo maito. ES stebėjimo duomenys rodo, kad 2024 m. į ES buvo importuota 4,6 mlrd. tokių mažos vertės prekių. Tai beveik dvigubai daugiau nei 2023 m. (2,4 mlrd.), o nuo 2022 m. jų skaičius padidėjo daugiau nei tris kartus (nuo 1,4 mlrd. EUR). Tai bemaž 12 mln. mažų **prekių** per dieną.

2024 m. 91 proc. visų e. prekybos siuntų, kurių vertė neviršijo 150 EUR, į ES buvo įvežta iš Kinijos, o jose esančių prekių kiekis nuo 2023 iki 2024 m. išaugo daugiau nei dvigubai – nuo 1,9 mlrd. iki 4,17 mlrd.. Šis padidėjimas sutampa su itin sparčiu tam tikrų elektroninių prekyviečių augimu. Ypač „Temu“ ir SHEIN ES rinkoje augo eksponentiškai ir per kelis 2024 m. mėnesius patraukė daugiau kaip 75 mln. klientų ES. Dėl agresyvios internetinės reklamos, žemų kainų ir itin spartaus pristatymo mažos vertės prekių tiekimas per tokias elektronines prekyvietes smarkiai padidino paklausą.

Sparčiai didėjant tiesiogiai vartotojams siunčiamų importuojamų gaminių kiekiui, kyla didelių problemų, kurias reikia spręsti nedelsiant, ypač kai importuojami gaminiai gali neatitikti ES teisės. Pavyzdžiui, maždaug pusė ES pasienyje konfiskuotų suklastotų gaminių, kuriais pažeidžiamos MVĮ intelektualinės nuosavybės teisės, buvo įsigyta internetu².

Smarkus nesaugių, suklastotų ar kitų reikalavimų neatitinkančių gaminių kiekio augimas kelia didelį pavojų vartotojų saugai ir sveikatai, daro netvarų poveikį aplinkai ir skatina nesažiningą konkurenciją su teisėtai veikiančiomis įmonėmis, o tai daro didelę įtaką ES konkurencingumui įvairiuose sektoriuose. Be to, valdžios institucijoms tenka nepakeliamas krūvis, nes ES vartotojų tiesiogiai importuojamų gaminių skaičius yra milžiniškas.

² EUIPO & OECD, Misuse of E-Commerce for Trade in Counterfeits, 2021, [EUIPO_OECD_misuse-e-commerce-trade-in-counterfeits_study_en.pdf \(europa.eu\)](https://www.euipo.europa.eu/press/pr/2021/09/01/euipo-oecd-misuse-e-commerce-trade-in-counterfeits-study-en.pdf). Importuojamos suklastotos prekės sudaro 5,8 proc. visų į ES įvežamų prekių, žr. EUROPOL ir EUIPO [ataskaitą „Intellectual Property Crime Threat Assessment“](https://www.euipo.europa.eu/press/pr/2022/09/01/euipo-europol-intellectual-property-crime-threat-assessment-2022-2.pdf), 2022. [Intellectual property crime threat assessment 2022_2.pdf \(europa.eu\)](https://www.euipo.europa.eu/press/pr/2022/09/01/euipo-europol-intellectual-property-crime-threat-assessment-2022-2.pdf).

1.1. Sauga ir gaminių atitiktis

Pavojingi, suklastoti ar kitų reikalavimų neatitinkantys gaminiai daro poveikį kasdieniam žmonių gyvenimui. Patys vartotojai nepatikimų pardavėjų veikimą internete laiko viena iš pagrindinių jiems asmeniškai didžiausią poveikį darančių problemų, su kuriomis jie susiduria internete³. Kyla rimtų pavojų jų sveikatai ir saugai, įskaitant vaikų saugą, nes jų poreikiai ypatingi ir jie ypač pažeidžiami.

„Eurobarometro“ duomenimis, europiečiai internetu daugiausia perka drabužius, batus, aksesuarus, taip pat kosmetikos ir grožio gaminius⁴. Jei tokie gaminiai neatitinka ES taisyklių arba taikomų nacionalinės teisės aktų, gali kilti rimtų pasekmių sveikatai, pavyzdžiui, dėl kenksmingų medžiagų žaisluose ar kosmetikoje, cheminių medžiagų koncentracijos drabužiuose ar balduose arba falsifikuotų vaistų, neteisėtų (sintetinių) narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų, taip pat dėl steroidų raumenų masei didinti ir lytinės funkcijos gerinimo medžiagų.

Taip pat kyla tiesioginių grėsmių saugumui: naudodamiesi tuo, kad importuojamų elektroninės prekybos prekių kiekis didžiulis, nusikaltėliai platina neteisėtas prekes, pavyzdžiui, neteisėtus (sintetinius) narkotikus ir narkotinių bei psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorius), sprogmenis, šaunamuosius ginklus arba 3D spausdintuvu atspausdintus ginklus ir dalis. Tokios prekės dažnai platinamos mažais siuntiniais, parduodamos pilkajame ir tamsiajame internete, o kartais ir atvirose elektroninėse prekyvietėse. Siekiant veiksmingai kovoti su kintančiomis grėsmėmis saugumui, svarbu neišleisti iš akių e. prekybos, kuria nusikaltėliai naudojami kaip platinimo kanalu.

1.2. Tvarumo aspektai

Išaugęs e. prekybos sąlygotas tiesiogiai vartotojams siunčiamų gaminių importas taip pat daro labai didelį neigiamą poveikį klimatui ir aplinkai. Labai mažos mažmeninės kai kurių internetu parduodamų gaminių kainos neatspindi platesnio pobūdžio ekologinių sąnaudų, susijusių su jo gamyba, tiesioginiu siuntimu ir visu gyvavimo ciklu.

Ekologinės sąnaudos taip pat apima padidėjusią taršą ir poveikį klimatui dėl tam tikrų medžiagų ar iškastinio kuro energijos naudojimo gamyboje. Be to, tokios prekės dažnai yra prastos kokybės, tai reiškia, neefektyviai vartoja energiją, nepatvarios ir negali būti lengvai pataisomos.

Šie gaminiai dažnai siunčiami vartotojams atskiromis siuntomis. Tokio elgesio anglies pėdsakas yra didelis. Jis dar labiau išauga dėl trumpos gaminių tarnavimo trukmės, tokios komercinės praktikos kaip greitoji mada, galimybė gaminių grąžinti ir didelio grąžintų ar neparduotų gaminių kiekio sunaikinimas.

Pasibaigus trumpam gyvavimo ciklui patys reikalavimų neatitinkantys gaminiai ir jų pakuotės tampa atliekų tvarkymo problema. Tikėtina, kad nemokėta mokesčių atliekų apdorojimo išlaidoms padengti, o dėl medžiagų, iš kurių šie gaminiai pagaminti, jie dažnai negali būti perdirbami.

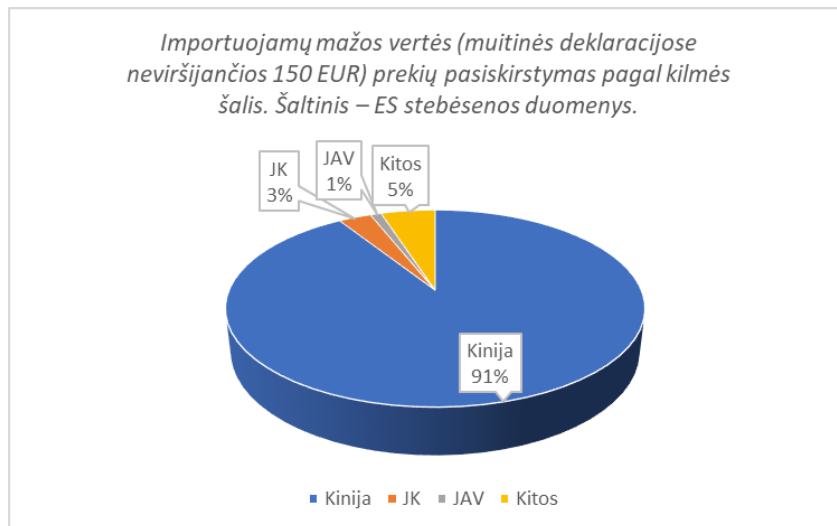
³ 27 proc. apklaustų vartotojų nurodė, kad nepatikimi internete veikiantys pardavėjai jiems asmeniškai daro didžiausią poveikį. Ši problema pagal svarbą yra ketvirta po netinkamo asmens duomenų naudojimo, dezinformacijos internete ir nepakankamos nepilnamečių apsaugos ([2024 m. liepos mėn. „Eurobarometro“ apklausa „Skaitmeninis dešimtmetis“](#)).

⁴ 44 proc. internete apsiperkančių asmenų įsigijo arba užsisakė drabužius, batus ir aksesuarus, o 18 proc. pirko kosmetikos ir grožio gaminius, kaip matyti iš [e. prekybos su fizinais asmenimis statistinių duomenų ir jų paaiškinimų](#).

1.3. Nesąžininga konkurencija ir konkurencingumo praradimas

Didėjantis e. prekybos nulemtas tiesiogiai vartotojams siunčiamų gaminių importas taip pat padidino konkurenciją, be kita ko, tarp ES pardavėjų ir už ES ribų esančių pardavėjų, kurie savo pasiūlą orientuoja į ES vartotojus. Tačiau ši konkurencija gali tapti nesąžininga ir dėl jos teisėtoms įmonėms gali susidaryti nevienodos sąlygos. Nesilaikydami ES gaminių saugos ir vartotojų apsaugos reikalavimų, kai kurie pardavėjai vengia išlaidų, susijusių su būtinos kokybės, medžiagų saugos ir tinkamo apskaitos tvarkymo bei ataskaitų teikimo užtikrinimu. Jų išvengia ir įmonės, kurios netaiko ES aplinkos apsaugos standartų arba vengia prisidėti prie atliekų tvarkymo. O pardavėjai, kurie laikosi reikalavimų visa apimančioje teisinėje aplinkoje, šias išlaidas patiria ir, palyginti su taisyklių nesilaikančiais prekiautojais, atsiduria nepalankioje ekonominėje padėtyje.

Be to, **įstatymų besilaikančios įmonės patiria tiesioginių nuostolių.** Kai MVĮ nukenčia, pavyzdžiui, nuo klastojimo ar piratavimo, jos išlikimo tikimybė yra 34 proc. mažesnė nei MVĮ, kuri nepatyrė jokių intelektinės nuosavybės pažeidimų⁵. Taip įvairiose pramonės šakose susikaupia dideli nuostoliai: drabužių pramonė praranda beveik 12 mlrd. EUR (5,2 proc.) metinės apyvartos, kosmetikos pramonė – 3 mlrd. EUR (4,8 proc. apyvartos), o žaislų pramonė – 1 mlrd. EUR (8,7 proc. apyvartos)⁶.

Be to, **ES nepriklausančių šalių prekių pardavėjai atleidžiami nuo muitų⁷, kai prekės, kurių vertė neviršija 150 EUR (t. y. mažos vertės prekės), vartotojams į ES yra siunčiamos tiesiogiai.** Iškalbingas šio neatitikimo pavyzdys – drabužiai: viršijus šią deklaruotąją vertę, taikomas 12 proc. jų vertės importo mokestis. Tokios prekės masiškai perkamos sparčiai augančiose prekyvietėse, tokiose kaip „AliExpress“, „Temu“ ir SHEIN, tačiau jų galima gauti ir kitose prekyvietėse bei tiesioginių pardavėjų e. parduotuvėse.

1.4. ES turi visapusę teisinę sistemą

ES turi išsamias taisykles, kuriomis reglamentuojamas visas į ES importuojamo gaminio gyvavimo ciklas ir apibrėžiama susijusių subjektų atsakomybė. Neseniai buvo atnaujinti keli teisės aktai ir šiuo metu deramasi dėl kitų pakeitimų, konkrečiai, susijusių su muitais ir aplinkos apsauga.

⁵ OECD/EUIPO (2023), Risks of Illicit Trade in Counterfeits to Small and Medium-Sized Firms, Illicit Trade, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/fa6d5089-en>.

⁶ [ES drabužių, kosmetikos ir žaislų sektorių gaminių klastojimo ekonominis poveikis – EUIPO \(europa.eu\)](#).

⁷ Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 23 straipsnyje muitams nustatyta 150 EUR riba. Komisija šias taisykles pasiūlė peržiūrėti, žr. toliau, p. 6 ir [ES muitų reforma Europos Komisijoje](#).

Gaminių pardavėjai iš ES nepriklausančių šalių, kurie siunčia savo gaminius tiesiogiai ES vartotojams, paprastai yra atsakingi už gaminių, kuriais jie prekiauja ES, teisėtumo užtikrinimą. Pavyzdžiui, jie turi laikytis saugos taisyklių, vartotojų apsaugos taisyklių ir visų kitų ES ar nacionalinės teisės aktuose nustatytų įpareigojimų. Daugumos vartojimo gaminių pardavėjai taip pat privalo turėti atsakingą ekonominės veiklos vykdytoją Europos Sąjungoje, kad būtų lengviau užtikrinti ES teisės aktų vykdymą⁸.

Visi pardavėjai taip pat turi laikytis didesnės gamintojo atsakomybės reikalavimų ir finansiškai prisidėti prie atliekoms tapusių savo gaminių tvarkymo. Tai pasakytina ir apie elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir pakuotes. Priėmus iš dalies pakeistą Atliekų pagrindų direktyvą⁹, didesnė gamintojo atsakomybė turėtų taip pat apimti tekstilės, su tekstile susijusius ir avalynės gaminius.

Nepriklausomai nuo to, ar yra įsisteigusios ES, ar kitur, į ES vartotojus orientuotos **elektroninės prekyvietės** privalo laikytis specialių joms, kaip prekių pardavimo tarpininkėms, taikomų įpareigojimų, visų pirma įpareigojimų pagal Skaitmeninių paslaugų aktą¹⁰ (SPA), taip pat pagal kitus teisės aktus, pavyzdžiui, Reglamentą dėl bendros gaminių saugos¹¹ (nesaugių gaminių atveju), Ekologinio projektavimo direktyvą¹², Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentą¹³, Reglamentą dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo¹⁵, Rinkos priežiūros reglamentą¹⁶ ir ES vartotojų apsaugos taisykles. Didžiausios platformos, pagal Skaitmeninių rinkų aktą paskirtos prieigos valdytojomis¹⁷, veikdamos rinkoje taip pat turi laikytis tam tikrų reikalavimų¹⁸.

Tam tikromis sąlygomis prekyvietės taip pat gali būti laikomos atsakingomis už reikalavimų neatitinkančių arba pavojingų gaminių pardavimą. Nuo atsakomybės už neteisėtą pardavėjų elgesį jos atleidžiamos, bet tam tikromis sąlygomis – jei nežino, kad jose siūlomas turinys neteisėtas, arba jei, gavusios tokių žinių, nedelsdamos imasi veiksmų gaminiui pašalinti. Bet kuriuo atveju sąlyginės atsakomybės išimtis taikoma tik tada, kai prekyvietė yra gaminio pardavimo tarpininkė, o taip nėra, kai, pavyzdžiui, pardavėjas yra prekyvietės kontroliuojamas arba jai pavaldus. Prekyvietės taip pat gali būti laikomos atsakingomis už vartotojų apsaugos teisės pažeidimus, kai pateikia pardavėjų pasiūlymus taip, kad vartotojas galėtų pamanyti, jog gaminių siūlo pati prekyvietė.

---

⁸ Komisija netrukus paskelbs ataskaitą, kurioje bus nagrinėjama, kaip įgyvendinamas Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio reikalavimas turėti už tam tikrų gaminius atsakingą ekonominės veiklos vykdytoją.

⁹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, COM (2023) 420 *final*.

¹⁰ Daugiau informacijos apie elektroninių prekyviečių pareigas pateikiama 2.3.1 skirsnyje.

¹¹ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos.

¹² 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą.

¹³ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES.

¹⁴ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1781, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2020/1828 bei Reglamentas (ES) 2023/1542 ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB.

¹⁵ 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2865, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo.

¹⁶ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011.

¹⁷ [Pagal Skaitmeninių rinkų aktą paskirti prieigos valdytojai.](#)

¹⁸ Daugiau apie tai 2.3.4 skirsnyje.

2. ES GERAI PASIRENGUSI SPREŠTI ŠIĄ PROBLEMĄ, TAČIAU REIKIA KOMPLEKSIŠKO GERAI KOORDINUOTO POŽIŪRIO

Europa turi visas galimybes išspręsti problemas, kylančias dėl e. prekybos sąlygoto tiesiogiai vartotojams siunčiamų gaminių importo. Tačiau tam, kad ES taisyklės būtų taikomos tinkamai, o vykdymo užtikrinimo sistema būtų veiksminga, atspari ir nestrigtų dėl rinką tvindančių internetu parduodamų mažos vertės prekių kiekių, reikia dėti daugiau pastangų.

Šiame komunikate Komisija siūlo **kompleksišką požiūrį, kaip tvarkytis su rizika ir iškraipymais, atsirandančiais dėl didžiulės tokių gaminių importo apimties**. Šis požiūris turi būti **visapusiškas** ir apimti **gerai koordinuojamus veiksmus, į kuriuos visų pirma įsitrauktų Europos institucijos, valstybės narės ir visos nacionalinės kompetentingos institucijos**.

Pirma, Komisija siūlo keletą struktūrinių reguliavimo sistemos pakeitimų, visų pirma susijusių su muitinės reforma ir aplinkos apsaugos priemonėmis. Ragindama teisėkūros instituciją pritarti skubiam pasiūlymo dėl muitinės reformos priėmimui, Komisija pradeda diskusijas, kaip toliau tobulinti siūlomas priemones ir papildomai remti muitines, pavyzdžiui, įvedant naują nediskriminacinį tvarkymo mokestį už tiesiogiai vartotojams į ES importuojamas prekes. **(2.1.1 skirsnis) Aplinkos apsaugos srityje** Komisija remia Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamento įgyvendinimą ir veiksmingą galiojančių didesnės gamintojo atsakomybės taisyklių taikymą. Komisija ragina teisėkūros instituciją patvirtinti tikslinius Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimus ir pasiūlys papildomų teisės nuostatų, be kita ko, Žiedinės ekonomikos akte. **(2.1.2 skirsnis)**

Toliau Komisija pabrėžia, kad esant internetu parduotų į ES importuojamų pavojingų, suklastotų ar kitų reikalavimų neatitinkančių gaminių antplūdžiui **svarbus prioritetas – imtis koordinuotų vykdymo užtikrinimo veiksmų**. Tam reikia visapusiškai pasinaudoti solidžia ES reglamentavimo sistema ir gerai koordinuoti muitinės, rinkos priežiūros institucijų ir kitų kompetentingų nacionalinių institucijų darbą. Komisija siūlo **konkrečius etapus veiksmingam bendradarbiavimui ir tiksliniams veiksams užtikrinti**. **(2.2 skirsnis)**

Be to, Europos sistema, pagal kurią **reglamentuojami gaminių pateikimo vartotojams internete būdai ir nustatyta aiški elektroninių prekyviečių atsakomybė**, yra išsamiausia pasaulyje. Kaip pabrėžta pirmininkės politinėse gairėse¹⁹, labai svarbu sparta, nuoseklumas ir supaprastinimas, jau vien tam, kad būtų sudarytos vienodos sąlygos mažesnėms įmonėms ir išlaikyta proporcinga reguliavimo našta. **Komisija visų pirma stengsis patikimai užtikrinti skaitmeninės erdvės taisyklių vykdymą ir papildomumą**, o visos kompetentingos institucijos jai padės gerai koordinuojamais veiksmais. **(2.3 skirsnis)**

Be to, siekti šio komunikato tikslų **gali labai padėti skaitmeninės priemonės**. Komisija numato sustiprinti modernių ir atsparių priežiūros priemonių rinkinį naudojant, konkrečiai, **skaitmeninį gaminio pasą, dirbtiniu intelektu pagrįstas neteisėtų prekių aptikimo priemones ir bendras duomenų bazes**. **(2.4 skirsnis)**

Be to, siekiant įgalinti ir apsaugoti vartotojus, įskaitant nepilnamečius, ir padėti teisėtoms įmonėms siūlyti Europos Sąjungoje reikalavimus atitinkančius gaminius, labai svarbu **ugdyti sąmoningumą ir šviesti**. **(2.5 skirsnis)**

Galiausiai tokios priemonės turi būti argumentuotos **vykdant dialogą su tarptautiniais partneriais** ir trečiosiomis šalimis, iš kurių kilę importuojami gaminiai. Be to, Komisija toliau **stebės, ar trečiųjų šalių prekybos metodai nėra nesąžiningi**. **(2.6 skirsnis)**

¹⁹ https://commission.europa.eu/about/commission-2024-2029_lt

2.1. Struktūrinės reformos reikalavimų neatitinkančių gaminių importui pažaboti ir aplinkai apsaugoti

2.1.1. Muitų reformos dokumentų rinkinys

Pajėgumai tvarkyti pasienyje į ES tiesiogiai vartotojams, kurie laikomi importuotojais muitinės tikslais, siunčiamas importuojamas prekes neatitinka e. prekybos augimo tempų. 2024 m. tik šešių valstybių narių²⁰ valdžios institucijos buvo atsakingos už 89 proc. internetu parduotų tiesiogiai importuojamų prekių priežiūrą. Nors muitinė užtikrina pasienyje pirminę apsaugą nuo reikalavimų neatitinkančių ir potencialiai pavojingų gaminių importo, ji nesusidoroja su dideliu e. prekybos sąlygoto importo srautu, kuriam jau tenka daugiau kaip 97 proc. visų muitinės importo deklaracijų²¹. Tampa aišku, kad norint veiksmingai susitvarkyti su didžiuliais e. prekybos būdu įsigytų siuntinių srautais dabartiniai muitinės procesai ir priemonės nebetinka, o turimų išteklių nepakanka.

2023 m. gegužės mėn. Komisija pasiūlė plataus užmojo muitų reformos dokumentų rinkinį²², sudarytą iš i) naujo Sąjungos muitinės kodekso (SMK), ii) pasiūlymo²³ panaikinti 150 EUR neviršijančių prekių atleidimą nuo importo maito ir nustatyti supaprastintą muitų tarifų režimą mažos vertės siuntoms ir iii) pasiūlymo dėl PVM²⁴, kuriuo vieno langelio principu grindžiamos importo sistemos (IOSS) taikymo sritis būtų išplėsta ir apimtų visas prekes, nepriklausomai nuo jų vertės.

Pasiūlymais siekiama struktūriškai pagerinti ES muitinių pajėgumus prižiūrėti ir tikrinti į muitų sąjungą įvežamų ir iš jos išvežamų prekių srautą, pradedant nuo internetu parduotų tiesiogiai vartotojams siunčiamų gaminių. Nacionalinėms muitinėms padėtų nauja ES muitinė (EUCA), kuri valdytų ES muitinės duomenų platformą.

ES muitinės duomenų platforma būtų ES elektroninė aplinka, kurioje veiklos vykdytojai galėtų teikti pranešimus muitinėms ir į kurią būtų integruojami kitų institucijų pateikti duomenys. Ji sudarytų sąlygas veikti ES lygmens rizikos valdymo pajėgumams. Remdamasi šia informacija, EUCA galėtų tikrinti prekes, nustatyti galimą riziką dar prieš jas pakraunant transportuoti ar fiziškai įvežant į ES ir teikti valstybėms narėms tikrinimo rekomendacijas. Tai leis muitinėms gauti išsamią tiekimo grandinių apžvalgą ir ja remiantis planuoti importo ir eksporto tikrinimą. Todėl gaminiams keliamų reikalavimų laikymosi užtikrinimas taps tikslingesnis ir veiksmingesnis. ES muitinės duomenų platforma sudarys sąlygas glaudžiau bendradarbiauti su kitomis institucijomis keičiantis duomenimis ir taip palengvins koordinuotą tikrinimą.

Pasiūlymais suderinamos PVM ir muitinės taisyklės ir nustatoma, kad IOSS registruota elektroninė prekyvietė ir pardavėjas tampa „importuotoju laikomu asmeniu“ ir rinks atitinkamą muitą bei PVM, užtikrins, kad į muitų teritoriją įvežamos prekės atitiktų kitus ES reikalavimus, ir teiks duomenis muitinei pardavimo metu, prieš atvežant prekes prie ES sienos. 2024 m. IOSS registruotiems subjektams teko 92 proc. prekių (iki 150 EUR vertės) importo. Be to, IOSS registruoti subjektai PVM ir muitinės tikslais apie visus savo

²⁰ Nyderlandai, Belgija, Prancūzija, Vengrija, Italija ir Vokietija. Šaltinis – ES stebėsenos duomenys.

²¹ Šaltinis – ES stebėsenos duomenys.

²² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, įsteigiama Europos Sąjungos muitinė ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, COM(2023) 258 *final*.

²³ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo dėl nuotolinei prekybai prekėmis taikomo supaprastinto muitų tarifų režimo įvedimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 ir dėl atleidimo nuo muitų ribos panaikinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1186/2009.

²⁴ Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB nuostatos dėl PVM taisyklių, susijusių su apmokestinamaisiais asmenimis, sudarančiais sąlygas nuotolinei prekybai importuojamomis prekėmis.

pardavimus į ES turėtų pranešti ES muitinės duomenų platformai ir būtų prižiūrimi valstybės narės, kurioje jie užsiregistravo, (o ne 27 potencialių paskirties valstybių narių).

Komisija ragina teisėkūros instituciją skubiai priimti pasiūlymą dėl muitinės reformos ir yra pasirengusi su jomis bendradarbiauti, kad siekiant geriau spręsti didžiulio mažų siuntų kiekio problemą ir padėti muitinėms būtų apsvarstytos tolesnės priemonės.

Pirma, Komisija yra pasirengusi kartu su teisėkūros institucijomis išnagrinėti galimybę nustatyti nediskriminacinį tvarkymo mokestį už tiesiogiai vartotojams į ES importuojamas e. prekybos prekes, kad būtų padengtos augančios tokių siuntų atitiktis ES taisyklėms priešišros išlaidos. Toks tvarkymo mokestis turėtų sudaryti sąlygas mažmenininkams ir tarpininkams internalizuoti patiriamą didelį šio jiems naudingo naujo verslo modelio išorinį poveikį, t. y. poreikį dirbti kitaip ir intensyviau, užtikrinant didžiuliams pavienių siuntinių kiekiams keliamų reikalavimų vykdymą. Todėl tokį tvarkymo mokestį turėtų mokėti importuotojas, t. y. internete veikiantis mažmenininkas arba tarpininkas, o ne vartotojai importuotos siuntos pristatymo vietoje.

Be to, būtų galima atsižvelgti į **patirtį, įgytą reaguojant į riziką** prioritetinėje tikrinimo srityje²⁵, taip pat į EUCA galimybes remti efektyvesnius muitinio tikrinimo veiksmus pagal jos misiją teikti operatyvinę paramą valstybių narių muitinėms. Tuo tikslu EUCA turės būti tinkamai aprūpinta operatyviniais pajėgumais, kad taikydamosi prie elektroninės prekybos poreikių galėtų padidinti e. prekybos būdu importuojamų prekių atitiktį reikalavimams.

Per trumpą laiką smarkiai išaugus apimtims ir joms toliau augant be jokių ženklų, kad padėtis palengvės, Komisija yra pasirengusi bendradarbiauti su teisėkūros institucijomis, kad muitinės reforma būtų paskubinta ir įgyvendinta 2026 m., be kita ko, pasirengiant įsteigti EUCA ir įdiegti ES muitinės duomenų platformą, tinkamai atsižvelgus į dabartinės daugiametės finansinės programos finansinius apribojimus.

2.1.2. Aiškios aplinkos apsaugos taisyklės ir atsakinga aplinkai nekenkianti prekyba

Taip pat būtina, kad ES dėtu daugiau pastangų sumažinti tiesiogiai vartotojams siunčiamų mažos vertės gaminių importo poveikį klimatui ir aplinkai.

ES ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimai skatina gamintojus kurti inovacijas ir tiekti mažiau energijos naudojančius gaminius, suteikia vartotojams galimybę priimti informacija pagrįstus sprendimus ir padeda mažinti bendrą suvartojamos energijos ir išmetamųjų teršalų kiekį. Apskaičiuota, kad dėl reikalavimų nesilaikymo kasmet netenkama daugiau kaip 10 mlrd. EUR²⁶.

Pagal Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamentą²⁷ (TGEPR) ES rinkai pateikiamiems gaminiams bus pradėti taikyti griežtesni tvarumo reikalavimai. Pirmajame TGEPR darbo plane, numatytame priimti 2025 m. balandžio mėn., bus nustatytos prioritetinės gaminių grupės, kurioms bus priimami tvarumo reikalavimai, įskaitant aspektus, susijusius su tvaraus pristatomojo ir grąžinamojo vežimo variantais. Po to 2025 m. liepos mėn. bus priimtos taisyklės dėl neparduotų vartojimo gaminių sunaikinimo, įskaitant draudimą sunaikinti neparduotus tekstilės gaminius ir avalynę. Viena iš pirmųjų gaminių grupių, dėl kurių bus parengtas deleguotasis aktas, bus tekstilės gaminiai.

²⁵ Žr. 2.2.1 skirsnį.

²⁶ Žr., pvz., Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą 2020/1 „[ES veiksmi ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo srityse: svarbų indėlių didinant energijos vartojimo efektyvumą mažina dideli vėlavimai ir reikalavimų nesilaikymas](#)“.

²⁷ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1781, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2020/1828 bei Reglamentas (ES) 2023/1542 ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB.

Reglamente dėl pakuočių ir pakuočių atliekų²⁸, Reglamente dėl baterijų ir baterijų atliekų²⁹, Direktyvoje dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų³⁰ ir Reglamente dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų³¹ yra reikalavimų dėl didesnės gamintojo atsakomybės. **Komisija ragina teisėkūros instituciją skubiai priimti tikslinius Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimus, kuriais nustatyti didesnės gamintojo atsakomybės reikalavimai dėl tekstilės ir avalynės.**

Tiksliniais Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimais ir būsimu Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamento deleguotuoju aktu dėl tekstilės gaminių tvarumo kriterijų bus nustatyti elementai, sudarysiantys sąlygas pagal ekologinius kriterijus diferencijuoti rinkai tekstilės gaminius pateikiančių subjektų finansinius įnašus į didesnės gamintojo atsakomybės sistemas: kuo didesnis tvarumas, tuo mažesni įnašai. E. prekybos vykdytojams iš ES nepriklausančių šalių ir ES viduje būtų taikomos vienodos taisyklės, sąlygos ir paskatos tiekti ES rinkai tvaresnius gaminius.

Komisija planuoja pasiūlyti Žiedinės ekonomikos aktą ir šiame kontekste svarstys galimus tolesnio didesnės gamintojo atsakomybės plėtojimo variantus, įskaitant vieno langelio principu veikiančią gamintojų registravimo sistemą, tolesnį ES taisyklių derinimą ir didesnės gamintojo atsakomybės sistemų išplėtimą įtraukiant į jas kitų kategorijų gaminius. Rengdama pasiūlymą dėl Žiedinės ekonomikos akto, Komisija ypatingą dėmesį skirs veiksmingo vykdymo užtikrinimo vietoje priemonėms.

Gaminiams, pakuotėms ir atliekų tvarkymui taikomų reikalavimų vykdymas turėtų būti veiksmingai užtikrinamas ir tada, kai prekės rinkai pateikiamos naudojantis e. prekyba. Tam reikalingas visoje ES veikiantis **stiprus aplinkosaugos nuostatų vykdymą užtikrinančių institucijų**, įskaitant inspektorius ir policiją, **tinklas**. Reikėtų intensyviau dėti pastangas užtikrinti vykdymą ir siekti aktyvesnio bendradarbiavimo su Europos teisėsaugos institucijomis.

Komisija išnagrinės būdus, kaip pasiekti, kad būtų realiai paisoma draudimo sunaikinti tam tikrus vartojimo gaminius ir susijusių e. prekybos skaidrumo įpareigojimų, be kita ko, trečiųjų šalių platformose. Ji taip pat padės valstybėms narėms ir ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinti, kad suklastotos prekės būtų naikinamos tik nesant kitos išeities, o pirmiausia būtų galvojama, kaip jas parengti pakartotinai naudoti ar perdirbti³².

Komisija:

- Ragina teisėkūros instituciją skubiai priimti pasiūlymą dėl muitinės reformos ir yra pasirengusi su ja dirbti svarstant tolesnes priemones, kurios padėtų spręsti didelio mažų siuntų kiekio kontrolės išlaidų klausimą, konkrečiai, naują nediskriminacinį e. prekybos prekių tvarkymo mokestį.
- Planuoja iki 2025 m. balandžio mėn. priimti pirmąjį veiksmų planą pagal Tvarių gaminių

²⁸ 2024 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/40 dėl pakuočių ir pakuočių atliekų.

²⁹ 2023 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1542 dėl baterijų ir baterijų atliekų.

³⁰ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (nauja redakcija).

³¹ 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/573 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 517/2014.

³² 2024 m. kovo 19 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/915 dėl kovos su klastojimu ir intelektinės nuosavybės teisių gynimo stiprinimo priemonių.

ekologinio projektavimo reglamentą.

- Ragina teisėkūros instituciją skubiai priimti tikslinį Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimą. Komisija glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, kad e. prekybą vykdančioms mažmeninėms iš trečiųjų šalių būtų veiksmingiau taikoma Atliekų pagrindų direktyva, Vienkartinių plastikinių gaminių direktyva, Elektros ir elektroninės įrangos atliekų direktyva ir Tvarių gaminių ekologinio projektavimo, Pakuočių ir pakuočių atliekų bei Baterijų reglamentai.
- Planuoja pasiūlyti Žiedinės ekonomikos aktą, kuriame bus nagrinėjama, kaip toliau plėtoti didesnę gamintojo atsakomybę ir sugriežtinti vykdymo užtikrinimą.

2.2. Tikslinės priemonės. Labiau koordinuotas importuojamų prekių tikrinimas

Kaip neatidėliotiną prioritetą Komisija remia įvairius tikslinius veiksmus, kuriems pasitelkiant įvairių valdžios institucijų pajėgumus bus koordinuotai užtikrintas visų atitinkamų ES taisyklių vykdymas, kad būtų nedelsiant pasiekta rezultatų, taip pat remia tolesnį įrodymų rinkimą ir tęsines pastangas užtikrinti ilgalaikį reikalavimų laikymąsi.

2.2.1. Muitinės prioritetinė tikrinimo sritis (PTS) – greitų rezultatų siekimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų koordinavimo priemonė

Komisija koordinuos muitinį tikrinimą prioritetinėje tikrinimo srityje (PTS)³³, orientuotą į didelį pavojų saugai ir neatitikties riziką keliančius trečiųjų šalių gaminius, įsigytus elektroninėse prekyvietėse ir siunčiamus tiesiogiai ES vartotojams³⁴.

Vykdydama šią ribotos trukmės veiklą muitinė, bendradarbiaudama su rinkos priežiūros ir kitomis kompetentingomis institucijomis, suintensyvins šių gaminių importo tikrinimą, kad įvertintų jų saugą ir atitiktį vidaus rinkos teisės aktams, nustatytą galimos neteisėtų ir pavojingų prekių kontrabandos atvejus, ir dalysis informacija apie reikalavimų nesilaikymo atvejus.

Tiesioginis tikslas – spręsti neatitikties problemą ir užtikrinti, kad tie pavojingi ir reikalavimų neatitinkantys gaminiai nebūtų pateikiami rinkai, taip pat atgrasyti nusikalstamas organizacijas nuo e. prekybos naudojimo kontrabandai. Vykdam šią veiklą turėtų būti renkami papildomi įrodymai apie reikalavimų neatitinkančius gaminius ir bendrininkaujančius veiklos vykdytojus. Veikla turėtų iškart duoti rezultatų – turi būti sureaguota į reikalavimų nesilaikymo atvejus ir užtikrinta, kad tie pavojingi ir reikalavimų neatitinkantys gaminiai nebūtų pateikti rinkai.

Pagrindiniai prioritetinės tikrinimo srities sėkmės veiksniai bus institucijų ryžtas ir jų veiklos tarpusavio koordinavimas. Muitinė tikrins atitinkamas siuntas ir sustabdys jų išleidimą. Rinkos priežiūros institucijos, kurios yra atitinkamų gaminių srities žinovės, nustatys, ar tikrinami gaminiai atitinka visus susijusius teisės aktus, jei reikia – kartu su kitomis specializuotomis institucijomis. Atrenkant siuntas, tiriant atvejus, nustatant neatitiktį ir atliekant vėlesnius vertinimus visos turimos priemonės ir sistemos³⁵ turės būti taikomos koordinuotai. Remiantis šiomis išvadomis pagrįsta rizikos analize, ateityje bus palaipsniui pagal poreikį suintensyvinamas **tam tikrų veiklos vykdytojų, prekių ar prekybos srautų tikrinimas**. Kuo daugiau bus nustatyta pažeidimų, tuo budriau bus stebima vėlesniais etapais,

³³ Kaip nustatyta Sąjungos muitinės kodekso 46 straipsnio 3 dalyje.

³⁴ Tikslus gaminių sąrašas bus nustatytas susitarus su valstybėmis narėmis.

³⁵ Pvz., Muitinės rizikos valdymo sistema (CRMS2), Importo kontrolės sistema (ICS2), ES sistema „Saugos vartai“, Rinkos priežiūros informacinė ir ryšių sistema (ICSMS), Reglamento (ES) 2017/625 133 straipsnio 4 dalyje nurodyta kompiuterinė sistema (TRACES) ir Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema (RASFF).

kad pagerėtų vykdymo užtikrinimas ir padidėtų atgrasomasis poveikis ir taip būtų vienodinamos sąlygos įmonėms, kurios patiria reikalavimų laikymosi išlaidų.

Jei ekonominės veiklos vykdytojas nesiėmė tinkamų ir proporcingų taisomųjų veiksmų reikalavimams įvykdyti ir atrodo, kad reikalavimų nesilaiko sistemingai, rinkos priežiūros institucijos raginamos pasinaudoti Rinkos priežiūros reglamente numatytais taisomosiomis priemonėmis: pašalinti ir atšaukti gaminius iš rinkos, uždrausti juos tiekti rinkai, taip pat skirti sankcijas, atspindinčias ir sisteminę neatitikties pobūdį³⁶.

Ši prioritutinės tikrinimo srities veiksmą remtų Muitinės ekspertų grupė³⁷, glaudžiai bendradarbiaudama su kompetentingomis rinkos priežiūros institucijomis ir nauja ES muitinės sienų aljanso ekspertų grupe (EUCABET).

Kartu bus tęsiami tokie darbai kaip Europos kovos su sukčiavimu tarnybos veiksmai – kova su sukčiavimu e. prekybos srityje modeliais, pavyzdžiui, piktnaudžiavimu su IOSS susijusiomis taisyklėmis.

Vidutinės trukmės laikotarpiu prioritutinėje tikrinimo srityje surinktais faktais ir įrodymais turėtų būti dalijamasi platesniame institucijų rate ir remiamasi muitinei, rinkos priežiūros, aplinkos, vartotojų apsaugos ir skaitmeninių paslaugų institucijoms vykdant koordinuotus vykdymo užtikrinimo veiksmus. Konkrečiai, prioritutinė veiklos sritis galėtų padėti užtikrinti Skaitmeninių paslaugų akto vykdymą ir atlikti Vartotojų saugos tinklo veiksmus.

Prioritutinės tikrinimo srities išvadamis taip pat turėtų būti remiamasi rengiant trečiąją daugiametę Muitinio tikrinimo įrangos finansavimo priemonės darbo programą³⁸, kurią planuojama priimti 2025 m., įskaitant specialų kvietimą teikti pasiūlymus dėl e. prekybos, kurio biudžetas – 100 mln. EUR³⁹.

Komisija ragina visas valstybes nares tapti prioritutinės tikrinimo srities dalyvėmis ir paskelbs viešą įgytos patirties ir išvadų ataskaitą.

2.2.2. Bendri vykdymo užtikrinimo veiksmai gaminių saugos, kovos su klastojimu ir saugumo didinimo srityse

Rinkos priežiūros reglamente ir Bendros gaminių saugos reglamente valstybių narių rinkos priežiūros institucijoms yra suteikti reikiami vykdymo užtikrinimo įgaliojimai, be kita ko, dėl internetu parduodamų gaminių. Pavyzdžiui, jos gali duoti nurodymus pašalinti pavojingus arba reikalavimų neatitinkančius gaminius iš internetinių parduotuvių ir elektroninių prekyviečių. Apie tiriamus gaminius ir susijusias priemones turi būti pranešta Rinkos priežiūros informacinėje ir ryšių sistemoje (ICSMS), o apie priemones, kurių imtasi dėl nesaugių gaminių, valstybės narės praneša per ES sistemą „Safety Gate“⁴⁰ – Komisijos administruojamą skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistemą.

³⁶ Plg. Reglamento (ES) 2019/2020 dėl rinkos priežiūros 16, 19 ir 41 straipsnius.

³⁷ Muitinės ekspertų grupės Tikrinimo ir rizikos valdymo pogrupis, sudarytas iš valstybių narių rizikos valdymo ekspertų, kurių susitikimuose dalyvauja rinkos priežiūros institucijos.

³⁸ Komisija pagal pirmąsias dvi daugiametes darbo programas (atitinkamai 2021–2022 m. ir 2023–2024 m.) jau skyrė daugiau kaip 550 mln. EUR sienos perėjimo punktams ir muitinės laboratorijoms. Pagal dabartinę daugiametę finansinę programą vis dar yra likę daugiau kaip 440 mln. EUR, todėl darbo programoje e. prekyba toliau bus remiama ir jai bus teikiama pirmenybė. Siekiant toliau stiprinti tokį tikrinimą, taip pat bus akcentuojama sąveika (informacijos mainai) ir dalijimasis įranga su kitomis institucijomis (visų pirma rinkos priežiūros institucijomis).

³⁹ Šis paketas skirtas ES muitinių vykdomam e. prekybos tikrinimui finansuoti, tačiau reikalavimus atitinka ir įranga, kurią bendrai naudoja muitinės ir rinkos priežiūros arba sveikatos institucijos.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>

Darydama išvadas iš pirmų prioritetinės tikrinimo srities patirčių, Komisija pradės specialią visoms valstybėms narėms atvirą **koordinuojamą veiklą gaminių saugos srityje**, kad būtų pagerintas **struktūrinis muitinių ir rinkos priežiūros institucijų bendradarbiavimas** internetu parduodamų gaminių ar gaminių kategorijų klausimais, bendrai įvertinta rizika ir nustatytos tinkamos taisomosios priemonės. Be to, 2025 m. Komisija taip pat pasiūlys Vartotojų saugos tinklui imtis **bendros gaminių bandymo veiklos**, kuri taip pat sudarytų sąlygas rinkos priežiūros institucijoms neatskleidžiant savo tapatybės internetu tikrinti gaminių imtis. **Komisija ragina valstybes nares aktyviai dalyvauti šioje veikloje.**

Antrąjį 2025 m. ketvirtį **Vartotojų saugos tinklas** atliks savo pirmąją tikslią gaminių saugos patikrą⁴¹, kad patikrintų, ar internetu dažniausiai užsakomų kategorijų sąrašė siūlomi gaminiai atitinka reikalavimus, ir užtikrintų reikalavimų vykdymą. Naudodamosi Komisijos suteikta ES e. priežiūros priemone, valdžios institucijos tikrins sąrašė siūlomų gaminių saugos informacijos, įskaitant informaciją apie ES atsakingąjį asmenį, išsamumą ir ieškos gaminių, apie kuriuos jau pranešta per ES sistemą „Safety Gate“.

Komisija taip pat siekia stiprinti **Europos muitinių laboratorijų tinklą (CLEN)**⁴², kuris labai padeda vykdyti rinkos priežiūros, sveikatos institucijų ir muitinės veiklą. Be to, pagal Rinkos priežiūros reglamentą ji steigia **ES gaminių bandymų įstaigas**, kad valstybių narių rinkos priežiūros institucijos taptų pajėgesnės atlikti gaminių bandymus⁴³.

Vienas iš naujų Komisijos veiksmų prieš suklastotus ir kitus neteisėtus gaminius yra parama rengiant naują Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykę platformą (EMPACT), veiksiančią 2026–2029 m. Ji turėtų pagerinti teisėsaugos institucijų, įskaitant policiją, muitinę ir prokuratūrą, veiklos koordinavimą kovoje su žalingais, reikalavimų neatitinkančiais ir neteisėtais gaminiiais, susijusiais su nusikalstama veika. Be to, sukčiavimą e. prekybos būdu importuojant vartotojų sveikatai ir saugai kenkiančias suklastotas prekes toliau tiria **Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)**.

Komisija taip pat remia Europos inovacijas (Europos novatorių, pramonės ir valdžios institucijų konsorciumus), kad būtų kuriamos e. prekybos saugumui užtikrinti skirtos novatoriškos europinės technologijos⁴⁴.

Komisija:

- Siūlo nustatyti, bendradarbiaujant su rinkos priežiūros institucijomis, e. prekybos būdu importuojamų gaminių, kurie siunčiami tiesiogiai vartotojams, prioritetinę tikrinimo sritį ir vidutinės trukmės tikslą, kad būtų lengviau koordinuotai taikyti platesnį taisyklių rinkinį, įskaitant skaitmeninės srities taisykles. Komisija ragina valstybes nares dalyvauti ir paskelbs viešą įgytos patirties ir išvadų ataskaitą.
- Remia naują koordinuojamą veiklą gaminių saugos srityje ir kitus į gaminių saugą e. prekyboje orientuotus bendrus rinkos priežiūros veiksmus ir ragina valstybes nares aktyviai dalyvauti.
- Pagal būsimą EMPACT ciklo prioritetus kovos su neteisėtų prekių ir prekių, kurios

⁴¹ Vienalaikius koordinuotus tikrinimo veiksmus.

⁴² Jis racionalizuoja, koordinuoja ir optimizuoja žmoniškųjų ir techninių išteklių naudojimą ES muitinių laboratorijose, kuriose dažniausiai ieškoma neteisėtų vaistų ir narkotikų, taip pat tiriamas maistas ir gėrimai, tekstilės ar kiti pramonės gaminiai, plastikai ir kitos cheminės medžiagos.

⁴³ Pagal Reglamento (ES) 2019/1020 21 straipsnį ES gaminių bandymų įstaigos skiriamos keliems gaminių sektoriams: žaislų, radijo įrenginių ir ekologinio projektavimo / energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo.

⁴⁴ Pvz., ES finansuoja mokslinių tyrimų projektus PARSEC (skirtą siuntinių ir laiškų saugumui užtikrinti pašto ir skubių siuntų srautuose), iFLOWS (skirtą pažangioms technologijoms, kuriomis pašto ir skubių siuntų srautuose skenuojamos ir aptinkamos neteisėtos medžiagos) ir ODYSSEUS.

neatitinka teisės aktų, susijusių su žiedine ekonomika, kontrabanda, vykdoma, be kita ko, naudojantis e. prekyba.

2.3. Griežtas ES vartotojų apsaugos internete teisės aktų vykdymo užtikrinimas

ES turi unikalų pasaulyje išsamų vartotojų apsaugos internete taisyklių rinkinį ir yra labai aiškiai įvardijusi elektroninių prekyviečių atsakomybę. Vartotojų apsaugos *acquis*, taip pat naujojo Skaitmeninių paslaugų akto ir Skaitmeninių rinkų akto vykdymo užtikrinimas yra svarbus Komisijos prioritetas. Kaip matyti iš naujausių tyrimų⁴⁵, taip pat iš tokių sistemų kaip ES kovos su klastojimu priemonių rinkinys⁴⁶, labai svarbu koordinuoti valdžios institucijų ir visų suinteresuotųjų subjektų veiksmus ir glaudžiai bendradarbiauti.

2.3.1. Elektroninių prekyviečių atsakomybė. Skaitmeninių paslaugų aktas

Skaitmeninių paslaugų akte nustatytos visoje ES galiojančios taisyklės, taikomos interneto tarpininkams, įskaitant elektronines prekyvietes, kurios suveda pardavėjus ir vartotojus. Taisyklėmis siekiama užtikrinti, kad elektroninėse prekyvietėse prekiautojai galėtų parduoti tik tuos gaminius, kurie atitinka atitinkamus gaminių saugos ir kitus reikalavimus.

Elektroninės prekyvietės privalo kovoti su neteisėtomis prekėmis, kurios siūlomos naudojantis jų paslaugomis. Pavyzdžiui, jos turi įdiegti patogius pranešimo ir veiksmų mechanizmus, taip pat skundų teikimo mechanizmus, privalo bendradarbiauti su patikimais pranešėjais, drausti tamsius modelius, laikytis reklamos taisyklių ir detalių skaidrumo įpareigojimų, be kita ko, dėl gaminių rekomendavimo vartotojams būdų.

Joms taip pat tenka pareiga **pažinti savo verslo klientus**, kurią vykdant reikalavimų nesilaikantys pardavėjai turėtų būti atgrasyti nuo gaminių siūlymo per prekyvietes Europos Sąjungoje, ir jos privalo realiai padėti atsekti ES taisyklių nesilaikančius prekiautojus. Praktiškai prekyvietės, prieš siūlydamos savo gaminius platformoje, turi surinkti informaciją apie prekiautojus, pavyzdžiui, prekiautojo tapatybės ir kontaktinius duomenis, informaciją apie jo mokėjimo sąskaitą, prekybos registracijos duomenis ir savisertifikavimą, kuriuo prekiautojas įsipareigoja siūlyti tik ES taisykles atitinkančius gaminius. Ne vėliau kaip 2025 m. vasario 17 d. prekyvietės turės būti padariusios visa, ką gali, kad būtų surinkta ir įvertinta informacija apie prekiautojus, kurie jų platformoje veikė jau prieš metus, t. y. 2024 m. vasario 17 d. Jos turi nuolat prašyti informacijos iš kiekvieno prie platformos prisijungiančio prekiautojo ir panašiai jį tikrinti tol, kol gaminyje galės būti pasiūlytas Europos Sąjungoje.

Atlikdama priežiūros funkciją Komisija ypač daug dėmesio skiria tam, kaip vykdomas šis įpareigojimas, kuris yra pagrindinė priemonė neįleisti nesąžiningų pardavėjų į ES vartotojų rinką. Iš prekiautojo surinkta informacija yra labai svarbi ne tik vartotojams, bet ir pačiai platformai, kad ji galėtų atlikti taisomuosius veiksmus, pavyzdžiui, stabdyti neteisėtas prekes pakartotinai siūlančių prekiautojų veiklą. Be to, ji taip pat gali būti naudinga kompetentingoms institucijoms, pavyzdžiui, prižiūrint, kaip laikomasi gaminių saugos taisyklių. SPA sudaro sąlygas lengviau užtikrinti kompetentingų teisminių ar administracinių institucijų nurodymų pašalinti neteisėtą turinį, įskaitant pardavėjų siūlomus neteisėtus gaminius, vykdymą.

Prekyvietės taip pat privalo užtikrinti numatytąją atitiktį, t. y. jų sąsaja turi suteikti prekiautojams galimybę pateikti visą reikiamą ikisutartinę informaciją ir kitą atitikties ir

⁴⁵ Žr. koordinuotą tyrimą dėl „Temu“, kurį vykdė Europos Komisija pagal Skaitmeninių paslaugų aktą ir Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (BVAS) tinklas pagal vartotojų apsaugos taisykles, *infra*, p. 16.

⁴⁶ 2024 m. kovo 19 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/915 dėl kovos su klastojimu ir intelektinės nuosavybės teisių gynimo stiprinimo priemonių.

gaminio saugos informaciją pagal taikytiną Sąjungos teisę. Jos taip pat turi informuoti vartotojus, jei šie naudodamiesi jų paslauga įsigijo neteisėtą gaminį.

Dvidešimt penkias interneto platformas, tarp jų ir kelias elektronines prekyvietes⁴⁷, Komisija priskyrė labai didelėms interneto platformoms ir paieškos sistemoms⁴⁸, nes vidutiniškai per mėnesį jomis pasinaudoja daugiau kaip 45 mln. ES naudotojų. Jos turi įdiegti patikimas priemones, kad įvertintų riziką, kurią kelia jų paslaugų modelis, veikimas ir naudojimas, ir ją sumažintų. Tam reikia įvertinti ir sumažinti riziką, susijusią su reikalavimų neatitinkančių prekių platinimu, riziką aukštam vartotojų apsaugos lygiui ES ir riziką visuomenės sveikatai, nepilnamečiams ir fizinei asmenų gerovei.

Komisija mano, kad su tokia rizika labai didelėms interneto platformoms priskirtose elektroninėse prekyvietėse susiję vykdymo užtikrinimo veiksmai yra svarbus prioritetas, ir stiprina bendradarbiavimą bei veiklos koordinavimą su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis.

Komisija pagal SPA pradėjo tiriamuosius veiksmus dėl SHEIN⁴⁹ ir „Amazon“⁵⁰ ir oficialiai pradėjo procedūrą prieš „AliExpress“ (2024 m. kovo 14 d.)⁵¹ ir „Temu“ (2024 m. spalio 31 d.)⁵². Pastarąjį tyrimą taip pat papildė Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklo (BVAS) koordinuoti veiksmai⁵³.

Komisija toliau stebės, kaip laikomasi reikalavimų, ir prireikus inicijuos procedūras, per kurias galėtų sutelkti dėmesį į paveikiausias priemones, susijusias su įpareigojimu pažinti savo verslo klientą, sistemingu elektroninių prekyviečių paklusimu kompetentingų institucijų nurodymams pašalinti turinį arba pateikti informaciją, parama jų koordinuotiems veiksams ir teisės aktų, kurių vykdymą jos užtikrina, taikymu. Komisija ypač atidžiai stebi tam tikrų prekyviečių mišrų verslo modelį, t. y. atvejus, kai jos veikia kaip tarpininkės ir kartu pačios yra tiesioginės pardavėjos arba pardavėjus kontroliuoja⁵⁴.

Komisija taip pat naudosis patirtimi, įgyta vykdant tokius koordinuotus veiksmus kaip prioritetinės tikrinimo srities veiksmai ir Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (BVAS) tinklo veiksmai, ir atlikdama tyrimus pagal SPA atsižvelgs į aktualias jų išvadas.

Ji toliau sieks stiprinti savo pajėgumus sudarydama susitarimus su kitomis atitinkamų ekspertinių žinių turinčiomis Sąjungos įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, pavyzdžiui, darbo susitarimą su ES intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO), kad galėtų geriau atlikti vykdymo užtikrinimo veiksmus, susijusius su e. prekybos platformomis, kurios gali kelti sistemine masinio suklastotų prekių antplūdžio Europos Sąjungoje riziką.

---

⁴⁷ „Amazon“, „AliExpress“, „Apple AppStore“, „Booking“, „Google Shopping“, „Google Play“, SHEIN, „Temu“ ir „Zalando“.

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/list-designated-vlops-and-vloses>

⁴⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-requests-information-online-marketplaces-temu-and-shein-compliance-digital-services-act>

⁵⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-sends-request-information-amazon-under-digital-services-act>

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-requests-information-amazon-under-digital-services-act>

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-opens-formal-proceedings-against-aliexpress-under-digital-services-act>

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-opens-formal-proceedings-against-temu-under-digital-services-act>

⁵³ Žr. toliau ir https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5707.

⁵⁴ Kai gaminius elektroninėse prekyvietėse parduoda tiesiogiai arba ji kontroliuoja pardavėją, pagal SPA 6 straipsnį paslaugų teikėja galėtų būti laikoma atsakinga už neteisėtų gaminių pardavimą.

Labai svarbu, kad visoje ES būtų sukurtas **solidus vykdymo užtikrinimo institucijų tinklas**, kuriame būtų derinamos jų pastangos, dalijamasi informacija, racionalizuojami veiksmai ir stiprinama bendra vykdymo užtikrinimo veiksmų ir reguliavimo priežiūros veikmė. Kompetenciją užtikrinti SPA vykdymą valstybėse narėse turi skaitmeninių paslaugų koordinatoriai. **Taip pat reikėtų veiksmingai įtraukti kitas kompetentingas institucijas**, ypač tas, kurios turi ekspertinių žinių ir susijusių kompetencijų gaminių saugos, atitikties ir vartotojų apsaugos srityse. 2024 m. vasario mėn. veiklą pradėjusi **Europos skaitmeninių paslaugų valdyba** tapo itin svarbiu bendradarbiavimą skatinančiu reguliavimo institucijų tinklu. Per savo specialią vartotojų apsaugos darbo grupę ji palaiko ryšius su Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (BVAS) tinklu.

Siekdamos įrodymus rinkti konstruktyviau, kai kurios valstybės narės ėmėsi iniciatyvos užmegzti tarpsektorinį bendradarbiavimą per **nacionalinio lygmens e. prekybos darbo grupę**, sudarytą iš skaitmeninių paslaugų koordinatorių, vartotojų apsaugos bei rinkos priežiūros institucijų ir muitinės. Komisija yra pasirengusi remti tokių darbo grupių kūrimą 2025 m. visose valstybėse narėse, pasitelkdama savo atstovybėse dirbančius SPA pareigūnus, ir užtikrinti, kad jos prisidėtų prie **Europos skaitmeninių paslaugų valdybos** darbo ir nacionalinių bei Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmų pagal Skaitmeninių paslaugų aktą.

Lygiagrečiai šioms pastangoms Komisija iki 2025 m. lapkričio mėn. taip pat įvertins, kokia **SPA sąveika su kitais teisės aktais, pavyzdžiui, vartotojų *acquis* ir gaminių saugos taisyklėmis**⁵⁵. Prireikus kartu su šia ataskaita gali būti pateiktas pasiūlymas supaprastinti galiojančias taisykles.

2.3.2. *Prekiautojų ir kitų internetinių įmonių atsakomybė: vartotojų apsaugos taisyklių įtvirtinimas ir vykdymo užtikrinimas*

Savo prekes ir paslaugas Europos Sąjungoje siūlantys prekyautojai, įskaitant trečiosiose šalyse įsisteigusius prekyautojus, privalo laikytis ES vartotojų apsaugos teisės aktų⁵⁶, nepriklausomai nuo to, ar juos parduoda per elektronines prekyvietes. Taisyklės yra vienodos internete ir fizinėje aplinkoje ir jos užtikrina aukščiausią vartotojų apsaugos standartą, pavyzdžiui, saugo ES vartotojus nuo apgaulingų metodų ir kibernetinių aferų ir sudaro sąlygas priimti informacija pagrįstus sprendimus bei išvengti paslėptų išlaidų ar rizikos.

Be to, elektroninės prekyvietės gali daryti poveikį vartotojų sprendimams per savo sąsajas, pavyzdžiui, sudarydamos paieškos rezultatų eilę, teikdamos rekomendacijas, taip pat naudodamos tamsius modelius, priklausomybę sukeltantį dizainą ir agresyvią ar neprašomą individualizuotą reklamą. **Skaitmeninių paslaugų aktu** tamsūs modeliai elektroninėse prekyvietėse draudžiami, o kiti metodai reglamentuojami, nustatant įpareigojimus, susijusius su, pavyzdžiui, jų sąsajų ir rekomendavimo sistemų dizainu, įpareigojant atskleisti informaciją vartotojams ir uždraudžiant pateikti tam tikrų rūšių individualizuotą reklamą.

Elektroninėms prekyvietėms taip pat galioja visiems prekyautojams taikomos bendrosios ES vartotojų teisės nuostatos, draudžiančios nesąžiningą komercinę praktiką, kuria kišamasi į

⁵⁵ Kaip nustatyta SPA 91 straipsnyje.

⁵⁶ Pvz., 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais, 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas, 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo-pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB.

virtotojų pasirinkimą. Atlikus skaitmeninio sąžiningumo tinkamumo patikrą⁵⁷ padaryta išvada, kad iš esmės principais grindžiamos virtotojų apsaugos teisės aktų nuostatos nesuteikia pakankamo teisinio tikrumo, kaip juos taikyti skaitmeninėje aplinkoje ne SPA kontekste. Komisija planuoja pasiūlyti **Skaitmeninio sąžiningumo aktą**, kuriuo sukonkretinus galiojančių virtotojų apsaugos taisyklių principus ir pašalinus nustatytas spragas būtų tikslingai sustiprinta virtotojų apsauga.

Už virtotojų apsaugos teisės aktų vykdymą yra atsakingos nacionalinės virtotojų apsaugos institucijos arba nacionaliniai teismai. Pavyzdžiui, jie gali liepti ištaisyti, išjungti arba pašalinti interneto svetaines arba socialinių tinklų paskyras, kuriose sukčiaujama, ir gali nurodyti uždaryti nebendradarbiaujančių prekiautojų paskyras.

Komisija dirba su **Bendradarbiavimo virtotojų apsaugos srityje (BVAS) tinklu**, kurį sudaro institucijos, atsakingos už ES virtotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą. Komisija gali įspėti BVAS tinklą, kai kyla pagrįstų įtarimų dėl ES teisės pažeidimų. Komisija koordinuoja tokius veiksmus, kai tai aktualu didelei ES virtotojų daliai. BVAS tinklas atliko keletą veiksmų⁵⁸ ir gali inicijuoti naujus veiksmus prieš e. prekybą vykdančius prekiautojus pagal Reglamentą dėl bendradarbiavimo virtotojų apsaugos srityje. Šiame kontekste tebevykdomi veiksmai prieš „Temu“.

2025 m. vasario 3 d. **BVAS tinklas ir Komisija taip pat informavo SHEIN apie tai, kad pradedami koordinuoti veiksmai** siekiant iširti, ar elektroninė prekyvietė ir e. mažmenininkė vykdo tam tikras ES virtotojų teisės aktuose⁵⁹ nustatytas pareigas. BVAS tinklo vykdomą bendrą tyrimą koordinuoja Komisija.

Koordinuotos pastangos. Su SPA susijusios ir BVAS bylos prieš bendrovę „Temu“

Pastarojo meto tyrimai dėl bendrovės „Temu“ parodė, kaip SPA, BVAS bei reguliavimo priemonės gali sustiprinti vienas kitą ir kaip pasinaudodamos savo galiomis valdžios institucijos gali imtis efektyvių veiksmų.

2024 m. spalio 31 d. Komisija pradėjo tyrimą dėl įtariamų bendrovės „Temu“⁶⁰ padarytų SPA pažeidimų – rizikos nustatymo ir rizikos mažinimo priemonių, ribojančių nesąžiningų prekiautojų, kurių veikla sustabdyta anksčiau, sugrįžimą arba pakartotinį reikalavimų neatitinkančių prekių pasirodymą, trūkumo; rizikos, susijusios su priklausomybę sukeliančiu paslaugos dizainu (įskaitant į žaidimą panašias atlygio programas), ir sistemų, kurias „Temu“ įdiegė siekdama sumažinti riziką dėl tokio priklausomybę sukeliančio dizaino ir spaudimo pirkti, be kita ko, tamsiais modeliais, kurie galėtų turėti neigiamų pasekmių asmens fizinei ir psichinei gerovei; rekomendavimo sistemų, įskaitant bent vienos lengvai prieinamos galimybės, kuri nėra pagrįsta profiliavimu, suteikimą, ir įpareigojimo suteikti tyrėjams prieigą prie duomenų.

Komisijos tyrimas tebevyksta ir per Europos skaitmeninių paslaugų valdybą prie jo prisideda muitinės, rinkos priežiūros institucijos ir virtotojų apsaugos institucijos. Tyrimas taip pat grindžiamas bendrovės „Temu“ atsakymais į Komisijos prašymus pateikti

⁵⁷ [Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Su skaitmeniniu sąžiningumu susijusių ES virtotojų teisės aktu tinkamumo patikra“ | Europos Komisija](#)

⁵⁸ Pavyzdys – BVAS koordinuoti veiksmai prieš „AliExpress“ arba „Wish“: <https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/market-places-and-digital-services/It#aliexpress-and-wish>

⁵⁹ Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvoje, Virtotojų teisių direktyvoje, Nesąžiningų sutarčių sąlygų direktyvoje, Kainų žymėjimo direktyvoje ir E. prekybos direktyvoje. Tokių koordinuotų veiksmų inicijavimas nedaro poveikio vėliau padarysimoms išvadoms.

⁶⁰Žr. pirmiau, p. 14.

informaciją, taip pat kontrolinio pirkimo faktais ir trečiųjų asmenų pateiktais vartotojų skundais⁶¹. Jei Komisija padarytų išvadą, kad platforma pažeidžia SPA, paslaugų teikėjai, be kitų sankcijų, galėtų grėsti baudos, galinčios siekti iki 6 proc. jos pasaulinės apyvartos.

Po Komisijos koordinuojamo BVAS tinklo atlikto bendro tyrimo BVAS tinklas 2024 m. lapkričio 8 d. pranešė⁶² „Temu“ apie keletą metodų, kurie laikomi pažeidžiančiais ES vartotojų teisės aktus. Tai, be kita ko, metodai, susiję su netikromis nuolaidomis, tamsūs modeliai, kuriais siekiama spausti vartotojus, priverstinis žaidybinimas, informacijos trūkumas ir klaidinanti informacija, melagingi atsiliepimai ir kontaktinių duomenų slėpimas. BVAS tinklas nurodė bendrovei „Temu“ pasiūlyti įsipareigojimus dėl to, kaip ji spręs šiuos klausimus.

Be to, BVAS tinklas paprašė bendrovės „Temu“ pateikti informacijos, kad įvertintų, kaip ji laikosi kitų įpareigojimų pagal ES vartotojų teisę, pavyzdžiui, pareigos aiškiai informuoti vartotojus, ar gaminio pardavėjas yra prekiautojas, užtikrinti, kad gaminių pateikimo eilė, atsiliepimai apie juos ir reitingai nebūtų pateikiami vartotojus klaidinančiu būdu, o kainų sumažinimas būtų paskelbtas ir apskaičiuotas teisingai, taip pat kad visi aplinkosauginiai pranešimai būtų tikslūs ir pagrįsti.

Šiuo metu atliekamas bendrovės „Temu“ atsakymų į BVAS tinklo nustatytus faktus ir pateiktus klausimus vertinimas.

Komisija yra toliau pasiryžusi visomis turimomis priemonėmis remti ir koordinuoti BVAS tinklo atliekamą vykdymo užtikrinimo darbą. Pavyzdžiui, atliekant automatizuotus vienalaikius didžiųjų elektroninių prekyviečių patikrinimus bus naudojami jos turimi įrodymų rinkimo priemonių rinkinyje **eLab** esantys dirbtinio intelekto pajėgumai. Komisija planuoja pasidalyti tokių patikrų rezultatais su BVAS tinklu, o šis galės po to nuspręsti imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų pagal BVAS reglamentą.

Kaip siūloma neseniai pateiktos **Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (BVAS)** taikymo ataskaitos⁶³ išvadose, Komisija svarsto galimybę reglamentą⁶⁴ peržiūrėti, kad būtų toliau stiprinamas ES vartotojų teisės aktų vykdymo užtikrinimas, visų pirma plačiai paplitusių neteisėtų metodų atžvilgiu, nepriklausomai nuo to, ar pažeidėjai yra įsisteigę Sąjungoje, ar už jos ribų, siekiant visiems sudaryti vienodas sąlygas.

2.3.3. E. prekybos ginčų sprendimas

Nepaisant visų pastangų, neišvengiamai bus tam tikrų atvejų, kai ES bus įsigyta reikalavimų neatitinkančių prekių, todėl svarbu, kad vartotojai turėtų galimybę pasinaudoti prasmingomis teisių gynimo priemonėmis. 2024 m. spalio mėn. priimta ir nuo 2026 m. pabaigos⁶⁵ taikysima nauja atsakomybės už gaminius su trūkumais sistema užtikrins, kad, jei gaminių gamintojas nėra įsisteigęs ES, visada būtų už juos atsakingas asmuo. Skaitmeninių paslaugų akte taip pat numatytos priemonės, kuriomis naudodamiesi vartotojai ir jų atstovai gali pranešti apie neteisėtas prekes elektroninėms prekyvietėms ir siekti žalos atlyginimo.

⁶¹ „Temu“ drausminimas | Europos vartotojų organizacijų asociacija

⁶² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/it/ip_24_5707

⁶³ https://commission.europa.eu/document/download/569266a1-22d9-4871-a143-a3671b417507_en?filename=Report%20B3%20cpc.pdf

⁶⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13535-Consumer-protection-strengthened-enforcement-cooperation_lt

⁶⁵ 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/2853 dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais, kuria panaikinama Tarybos direktyva 85/374/EEB.

Be to, **Komisija pasiūlė peržiūrėti Alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) direktyvą**⁶⁶ siekdama užtikrinti, kad neteisminio ginčų sprendimo teisės aktai būtų tinkami skaitmeniniam amžiui, įskaitant atvejus, kai ginčai susiję su ES nepriklausančių šalių prekiautojais. **Komisija ragina teisėkūros institucijas skubiai priimti AGS direktyvos pakeitimus ir** ragina įgyvendinti pridėdamą **rekomendaciją**, kurioje skatinama taikyti elektroninių prekyviečių ir Sąjungos prekybos asociacijų siūlomus kokybiškus ginčų sprendimo procedūrų kriterijus⁶⁷.

2.3.4. *Raktas į verslo galimybes alternatyviems veiklos vykdytojams, sudarančias sąlygas internetu pasiekti ES vartotojus: Skaitmeninių rinkų aktas*

Europos MVI tapo labai priklausomos nuo interneto platformų, įskaitant elektronines prekyvietes. Skaitmeninių rinkų aktas (SRA) atveria galimybes alternatyvioms įmonėms, įskaitant mažas elektronines prekyvietes, tapti naujomis populiariomis platformomis. Kad tai iš tiesų būtų realiai, įmonės turi turėti galimybę, pavyzdžiui, pereiti iš vienos platformos į kitą neprarasdamos savo duomenų. Skaitmeninių rinkų aktas įpareigoja prieigos valdytojus⁶⁸ užtikrinti galutiniams naudotojams ir įgaliosioms trečiosioms šalims nuolatinį tikrą laikų duomenų perkeliamumą, o verslo klientams ir įgaliojamiems tretiesiems asmenims – prieigą prie duomenų.

Komisija pirmenybę teiks su įtaką Europos e. prekybos sektoriui darančia praktika susijusiam veiksmingam vykdymo užtikrinimui ir prieigos valdytojų priežiūrai pagal Skaitmeninių rinkų akto įgaliojimus, siekdama užtikrinti, kad tie prieigos valdytojai įvykdytų įpareigojimą įdiegti atitiktis Skaitmeninių rinkų aktui užtikrinimo priemones. Komisija naudosis viskuo, ką leidžia Skaitmeninių rinkų aktas, pavyzdžiui, kai tinka, įdarbins ekspertus ir auditorius, kurie priėję prie prieigos valdytojų algoritmų priežiūrėtų, ar šie atitinka reikalavimus.

Komisija:

- Toliau teiks pirmenybę pagrindinių elektroninių prekyviečių atitiktis užtikrinimo veiksams pagal SPA. Ji intensyvins SPA grindžiamus priežiūros veiksmus, stiprins savo pajėgumus ir partnerystę su ES agentūromis, pavyzdžiui, EUIPO, ir drauge su kompetentingomis institucijomis dalyvaus koordinuotuose veiksmuose.
- Ragina valstybes nares paskirti kompetentingas institucijas ir įsteigti e. prekybos darbo grupes, kurios padėtų užtikrinti SPA vykdymą ir vykdyti koordinuotus veiksmus pagal kitas teises taisykles. Komisija rems valstybes nares pasitelkdama naujus SPA pareigūnus savo atstovybėse ir koordinuodama darbą Europos skaitmeninių paslaugų valdyboje.
- Įvertins, kokia Skaitmeninių paslaugų akto sąveika su kitais teisės aktais.
- Toliau rems Vartotojų apsaugos koordinavimo tinklą, be kita ko, naudodama įrodymams rinkti skirtą savo „eLab“ priemonių rinkinį.
- Tęs darbą, susijusį su galima Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje peržiūra.
- Ragina abi teisėkūros institucijas skubiai priimti Alternatyvaus ginčų sprendimo direktyvos pakeitimus.

⁶⁶ Pasiūlymas dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo ir direktyvos (ES) 2015/2302, (ES) 2019/2161 ir (ES) 2020/1828.

⁶⁷ 2023 m. spalio 17 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2211 dėl elektroninių prekyviečių ir Sąjungos prekybos asociacijų siūlomų ginčų sprendimo procedūrų kokybės reikalavimų.

⁶⁸ Įskaitant, pavyzdžiui, „Google Shopping“, „Amazon Marketplace“, „Meta Marketplace“. Žr. išsamų prieigos valdytojų, kuriems suteiktas šis statusas pagal SRA, [saraša](#).

- Teiks pirmenybę Skaitmeninių rinkų akto vykdymo užtikrinimui, orientuotam į skaitmeninės prieigos valdytojų įtaką e. prekybos sektoriui.

2.4. Priežiūros pajėgumų gerinimas skaitmeninėmis priemonėmis

Svarbią pagalbą prižiūrint e. prekybos sferą ir užtikrinant ES teisės laikymąsi valdžios institucijoms ir teisėtiems rinkos dalyviams galėtų suteikti skaitmeniniai sprendimai.

Pirma, Komisija pirmenybę teikia veiksmingam skaitmeninio gaminio paso, numatyto Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamente, Baterijų reglamente ir kituose atitinkamuose sektoriniuose teisės aktuose, **įdiegimui.** Laikui bėgant skaitmeninis gaminio pasas taps būtinas daugumai ES rinkai pateikiamų arba pradėdamų naudoti fizinių gaminių. Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamente numatyta priimti sektorinius deleguotuosius aktus, kad būtų palaipsniui nustatyti ekologinio projektavimo reikalavimai ir konkrečioms gaminių grupėms įvestas skaitmeninis gaminio pasas. Pirmasis darbo planas, kuriame bus nustatyta, kurie gaminiai bus artimiausių metų prioritetas, bus priimtas 2025 m. balandžio mėn. Taikoma sistema užtikrins beprecedentį skaidrumą ir atsekamumą visose gaminių vertės grandinėse ir suteiks svarbios informacijos apie, pavyzdžiui, gaminio techninę kokybę, kilmę, medžiagas, poveikį aplinkai ir rekomendacijas dėl taisymo, perdirbimo ir šalinimo, o našta dalyvaujančioms įmonėms bus minimali.

Komisija taip pat sieks pasiūlyti **skaitmeninio gaminio paso sistemą naudoti ir kitose politikos srityse, kaip būdą pateikti papildomą specifinę gaminio informaciją ir jo dokumentus, pavyzdžiui, atitikties sertifikatus.**

Tiekiant gaminių ES rinkai, skaitmeninis jo pasas ir ES muitinės vieno langelio aplinka (o vėliau ES muitinės duomenų platforma) taip pat **supaprastins muitinių, rinkos priežiūros institucijų ir ekonominės veiklos vykdytojų darbą.** Kai atitinkamas atitikties vertinimas ir atsekamumo informacija yra sutelkti į vieną identifikatorių, muitinės gali veiksmingiau patikrinti, ar skaitmeniniame gaminio pase apie gaminių pateikta visa būtina informacija. Muitinės skaitmeniniame gaminio pase pateiktą informaciją taip pat naudos rizikos valdymo ir tikslinio muitinio tikrinimo reikmėms. Tai ne tik sumažins nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų išlaidas, bet ir gerokai pagerins gaminių saugą visoje bendrojoje rinkoje ir supaprastins reikalavimus vykdančių įmonių veiklą.

Be to, aptikti neteisėtus gaminius kompetentingoms institucijoms ir kartais elektroninėms prekyvietėms padeda nemažai IT priemonių ir duomenų bazių. Komisija rengia projektą, kuriuo siekiama **integruoti esamas duomenų bazes,** visų pirma ES sistemą „Safety Gate“ ir Muitinės rizikos valdymo sistemą, **į vieningą sąveikią sistemą,** kuri padidins įvairių institucijų surinktos informacijos sinergiją ir užtikrins sąveikumą su skaitmeniniu gaminio pasu. Taip atitinkamoms institucijoms turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos greičiau aptikti reikalavimų neatitinkančius gaminius ir juos atsekti. Tai turėtų įgalinti elektronines prekyvietes veiksmingiau reaguoti į grėsmes ir atlikti atsiktines gaminių patikras.

Galiausiai Komisija rinkos priežiūros institucijoms leidžia naudotis naujais **dirbtiniu intelektu grindžiamais paieškos robotais.** E. stebėjimui skirtas paieškos robotas jau yra prieinamas ir naudojamas norint pažymėti vėl pasirodžiusius pavojingus gaminius, kurie jau užfiksuoti sistemoje „Safety Gate“, ir automatiškai generuoti pašalinimo reikalavimus. Komisija sukūrė paieškos robotus, kuriais nustato ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimų neatitinkančius gaminius. Komisija taip pat

planuoja 2025 m. sukurti dar vieną paieškos robotą, kuris galėtų atlikti automatinę reikalavimų galimai neatitinkančių gaminių paiešką elektroninėse prekyvietėse⁶⁹.

Komisija:

- Teiks pirmenybę skaitmeninio gaminio paso įdiegimui įvairiose gaminių kategorijose. Pirmasis veikslių planas bus priimtas ne vėliau kaip 2025 m. balandžio mėn.
- Siekia į sąveikią sistemą integruoti esamas duomenų bazes, pirmiausia, 2025 m. pradžioje, sistemą „Safety Gate“ ir Muitinės rizikos valdymo sistemą (CRMS2).
- Toliau leis rinkos priežiūros institucijoms naudotis e. stebėjimui skirtu paieškos robotu ieškant iš naujo pasirodžiusių pavojingų gaminių ir sukurs kitą paieškos robotą, kuris galės aptikti naują pasiūlą.

2.5. Vartotojų įgalinimas, geresnės informacijos teikimas prekiautojams ir savanoriškų veikslių skatinimas

Informuotumo didinimas, švietimas ir informavimas yra stiprios priemonės, įgalinančios vartotojus priimti sprendimus, atitinkančius jų interesus ir vertybes, ir veiksmingai atgrasančios prekiautojus nuo pavojingų, suklastotų ar kitų reikalavimų neatitinkančių gaminių pardavimo.

Komisija remia įvairias vartotojų informavimo internete priemones. Pavyzdžiui, tekstilės ir kitų gaminių ekologinio projektavimo reikalavimai pagal Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamentą padės geriau informuoti vartotojus apie tvarumo aspektus, pavyzdžiui, poveikį aplinkai, energijos vartojimą, taisomumą ar patvarumą. Be to, Komisija remia **vartotojų specialistų mokymą valstybėse narėse** per būsimą **instruktoriams mokytį skirtos programos „ConsumerPRO“** etapą, kad vartotojų organizacijos galėtų teikti daugiau asmeninių patarimų vietoje apie tvarius pirkimo įpročius.

O Komisijos siūlomą reglamentu⁷⁰ dėl sistemos „CountEmissions EU“ siekiama padidinti su siuntinių pristatymu susijusį skaidrumą nustatant bendras šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išmetamo teikiant transporto paslaugas, apskaitos taisykles.

Europos vartotojų centrų tinklas (ECC-Net), kurio viena iš steigėjų yra Komisija, pastaruosius 20 metų šviečia ES vartotojus apie jų teises bendrojoje rinkoje ir padeda jiems spręsti tarpvalstybinius ginčus⁷¹. ECC-Net aktyviau vykdyt informavimo kampanijas, skirtas vartotojų teisėms, galimai rizikai ir teisių gynimo mechanizmams perkant internete iš **ES nepriklausančių šalių prekiautojų**. Tie centrai taip pat galėtų bendrauti su elektroninėmis prekyvietėmis.

ES taip pat turi keletą kitų informuotumo didinimo, savitarpio pagalbos ir savanoriškų veikslių sistemų, kuriomis naudojasi elektroninės prekyvietės ir kitos interneto platformos, pilietinė visuomenė ir pramonės atstovai. Tai, pavyzdžiui, išplėstinis įsipareigojimas užtikrinti gaminių saugą⁷², kuri yra prisiėmusios 11 platformų, susitarimo memorandumas dėl suklastotų gaminių, vienijantis elektronines prekyvietes ir prekių ženklų turėtojus, taip pat ES interneto forumas, iš pradžių daugiausia dėmesio skyręs teroristiniam turiniui internete, tačiau

⁶⁹ Jis turėtų tikrinti gaminių pasiūlymus ir vartotojų atsiliepimus pagal rinkos priežiūros inspektorių atrinktus reikšminius žodžius, kurie galėtų rodyti neatitikimą, ir sudarytų gaminių, kurie gali neatitikti reikalavimų, sąrašus.

⁷⁰ [Transporto išmetamų teršalų kiekio apskaita – „CountEmissions EU“](#)

⁷¹ https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net_lt

⁷² [Įsipareigojimai dėl gaminių saugos – Europos Komisija](#)

dabar vykdamas veiksmus ir siūlantis kovos su prekyba narkotikais internete žinyną, kuriame yra žvalgybos informacijos apie prekyautojų narkotikais internete vartojamus raktinius žodžius ir taktikas.

Komisija:

- Rems, be kita ko, per Europos vartotojų centrų tinklą (ECC-Net), tolesnes kampanijas, kurių tema bus ES nepriklausančių šalių prekyautojai.
- Pagal programą „ConsumerPro“ remia vartotojų specialistų mokymą valstybėse narėse, kad vartotojams būtų teikiama daugiau asmeninių patarimų.
- Ragina teisėkūros instituciją priimti siūlomą reglamentą dėl sistemos „CountEmissions EU“.
- Toliau remia ir skatina savanorišką elektroninių prekyviečių ir kitų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą per tokias platformas kaip išplėstinis įsipareigojimas užtikrinti gaminių saugą, susitarimo memorandumas dėl suklastotų gaminių arba ES interneto forumas.

2.6. Dvišalis bendradarbiavimas ir prekybos aspektai

Šiame komunikate Komisijos aptartos su importuojamomis mažos vertės siuntomis susijusios problemos yra aktualios visame pasaulyje. Kitose jurisdikcijose nagrinėjamos arba jau taikomos tokios priemonės kaip *de minimis* atleidimo nuo muitų tarifų sumažinimas arba panaikinimas, *de minimis* siuntoms taikomo PVM įvedimas arba savos reglamentavimo sistemos, taikomos e. prekybos platformoms, tobulinimas.

Taip pat nepaprastai svarbi priemonė yra geresnis pardavėjų švietimas trečiojoje šalyje. Pavyzdžiui, atsižvelgdama į didelį iš Kinijos importuojamų gaminių kiekį, Komisija tęs Kinijos įmonėms skirtą informuotumo didinimo ir mokymo apie ES gaminių saugos taisykles veiklą – SPEAC (saugių ne maisto vartojimo gaminių ES ir Kinijoje) projektą, kuriame nuo 2021 m. yra dalyvavę daugiau kaip 800 000 subjektų.

Kalbant plačiau, Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas ir Kinijos Liaudies Respublikos muitinės generalinė administracija pasirašė **administracinį susitarimą dėl bendradarbiavimo gaminių saugos srityje** ir prie jo pridėtą internetu parduodamą ne maisto vartojimo gaminių saugos veiksmų planą.

Kartu Komisija yra pasirengusi bet kuriuo metu imtis tinkamų priemonių užtikrinti ES standartų laikymąsi ir apsaugoti Europos vartotojus bei įmones.

Jei ES pramonės subjektai pateiks pakankamai įrodymų, kad dempinguojamas arba subsidijuojamas importas daro žalą, Komisija svarstys galimus variantus, be kita ko, susijusius su prekybos apsaugos priemonėmis. Be to, laikydamosi atitinkamų taisyklių Komisija įvertins visus neteisėtų subsidijavimo režimų egzistavimo įrodymus, konkrečiai, susijusius su eksporto subsidijomis prekėms ir subsidijomis atitinkamoms Europos Sąjungoje siūlomoms paslaugoms. Šiame kontekste Komisija apsvaistys visus tarptautinėse taisyklėse ir ES teisėje numatytus teisių gynimo būdus.

Komisija:

- Tęsi dvišalį bendradarbiavimą su importuojamų prekių kilmės šalimis vykdydama pardavėjų, kurie yra tretieji asmenys, informuotumo apie ES gaminių saugos taisykles didinimo ir mokymo apie jas veiklą ir dvišalį bendradarbiavimą su trečiųjų šalių valdžios institucijomis.

- Įvertins visus įrodymus, susijusius su trečiosiose šalyse taikomais dempingo ar neteisėto subsidijavimo režimais.

3. IŠVADA

2024 m. liepos mėn. Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė, kad Komisijos prioritetas bus „spręsti su e. prekybos platformomis susijusias problemas, kad vartotojams ir įmonėms būtų naudinga konkurencinė e. prekyba, grindžiama veiksmingais muitinės, mokesčių ir saugos patikrinimais ir tvarumo standartais“⁷³. Šiame komunikate Komisija pateikia išsamų ES šiam tikslui pasiekti skirtų koordinuojamų priemonių rinkinį. Jį reikia taikyti skubiai, kaip patvirtina smarkus į ES importuojamų reikalavimų neatitinkančių gaminių gausėjimas, žala vartotojams ir įmonėms, jų poveikis aplinkai ir valstybių narių valdžios institucijų patiriama įtampa.

Komisija pabrėžia, kad reikia sparčiai imtis bendrų veiksmų, prie kurių aktyviai prisidėtų abi teisėkūros institucijos, valstybės narės ir jų nacionalinės valdžios institucijos, taip pat atsakingi pramonės subjektai, vartotojų asociacijos ir tarptautiniai partneriai.

Komisija per metus įvertins šiame komunikate nurodytų veiksmų poveikį. Atsižvelgdama į rezultatus ir konsultuodamasi su atitinkamomis valstybių narių institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais, Komisija apsvaustys, ar esamos sistemos ir vykdymo užtikrinimo veiksmai, taikomi tiesiogiai vartotojams pristatomoms importuotoms e. prekybos prekėms, yra adekvatūs, ar reikia imtis tolesnių veiksmų ir pasiūlymų, kad būtų užtikrintas nuoseklus ES taisyklių įgyvendinimas ir patikimas jų vykdymas.

---

⁷³ [Politinės gairės 2024–2029 m. | Europos Komisija](#)